

GAZETA TRANSILVANIEI.

Redacțiunea și Administratiunea:
Brasiov, piața mare Nr. 22. — „Gazeta“ este:
Joi și Duminecă.

Prețulu abonamentului:
pe unu anu 10 fl., pe șase luni 5 fl., pe trei luni
3 fl. 50 cr. — Tieri esterne 12 fl. pe unu anu séu
28 franci.

Anulu XLII.

Se prenumera:
la postele c. și r. și pe la dd. corespondenti.

Anunțurile:
un'a serie garmondu 6 cr. și timbru de 30 cr.
v. a. pentru făcare publicare. — Scrisori ne-
francate nu se primescu. — Manuscripte nu se
retrimitu.

Nr. 70.

Dumineca, 214 Septembrie

1879.

Brasiovu, 13/1 Septembrie.

Nu potemu trece cu vederea curentulu poter-
nitiu ce se manifesta in dilele aceste la poporatiu-
na din Boemi'a in favorulu unei intielegeri și im-
pacari sincere a ambeloru nationalitati ale
tierii. Se ne impacamu striga Cehii — se ne in-
tielegemu! este respunsulu Germaniloru.

Déca aceste exclamatiuni s'ar' fi facutu numai
prin diuare, déca numai politiciii de specialitate ar'
fi documentatu asemeni dorintie, le-amu fi redusu
pote la o simpla schimbare a tacticei politice ob-
servate péna acuma. Dér' sentiementele de impacare
nu se manifesta numai prin articuli scrisi
frumosu ai diferiteloru diuare, ci ele au o radacina
tare in poporulu cehu și germanu, care s'a satu-
ratu de a traî in inimizitia unulu cu altulu.

Demonstratiunile de impacare între Cehii și
Germanii Boemiei iau de unu timpu încóce dimen-
siuni totu mai imbucurátore astfelu, cá nu mai
póte fi indoiéla, cá poporulu semte in adeveru tre-
buinti'a unei impacari și intielegeri reciproce. Este
importantu acestu faptu, cáci elu ne arata cátu de
mare e necesitate, cá doue popóre, cari tra-
iescu impreuna in un'a și aceeași tíera, se se in-
tielega între olalta sinceru pe bas'a recunóscerei
imprumutata a drepturiloru ce competu făcarea din ele.

Este unu esemplu frumosu și folositoriu ce ni-lu
dau de presentu Cehii și Nemtii Boemiei, cari,
nu se póte negá, cá sunt d'entre tóte popórele
monarchiei cele mai inaintate in cultura. Ar' fi
doritu numai cá pornirile bune ce se vedu a-
cuma in Boemi'a se fia durabile și se duca la re-
sultatulu, pe care cu dreptu ilu astépta dela ele
făcare Cehu și Germanu onestu și nepreocupatu.

Nu de multu facura societatile de cantari ce-
hice o excursiune in cetatea germano-boema Bud-
weis. Aci Cehii fura primiti cu cea mai mare
cordialitate de cátra consiliulu comunalu și de cá-
tra poporatiune. In 7 Septembrie a. c. s'a repe-
tatu acestu spectaculu in modu și mai grandiosu in
Prag'a, unde se intrunira in acea di reuniuniile de
cantari germane. De astadata poporatiunea ceha a
intimpinatu pe cantaretii germani cu dovedi desim-
pathia și amicitia și primariulu vechiei cetáti Prag'a,
Cehulu Skramlik, ia salutatu cu-o vorbire din cele
mai calduróse. „Felicitu patri'a mea“ dise prima-
riulu „in care se manifesta in fine unu nou, fer-
icitu curentu între poporatiune, adeca nisuinti'a dupa
impacare și intielegere a ambeloru popóre, pe cari
o provedintia buna le-a avisatu a traî in un'a și
aceeași casa spre pacinica conlucrare și unire fra-
tíesca!“

Cuvintele aceste au fostu primite cu acelasu
entusiasmu, cu care fú aplaudata vorbirea festiva
a presiedintelui reuniunei germane de cantari din
Prag'a, care cu cuvinte infocate a datu espressiune
dorintiei dupa o apropiare sincera între cele doue
nationalitati ale tierii.

Demonstratiunile aceste ale poporatiunei boeme
au facutu o impresiune adéca asupra representa-
ntiloru politici ai Cehiloru și ai Nemtiloru.
Cu tóte cá in politica se lucra numai cu calcule
reci, manifestatiunile din Boemi'a voru influentia in
modu insemnatu lucrările acelora. Efectulu se vede
de pe acuma. Organulu Nemtiloru progressisti
„Deutsche Zeitung“ in urm'a acelor manifestari
se semte indemnatu a declará, cá Nemtiloru le este
binevenita o intielegere între ambele nationalitati,
pentru cá acést'a zace in interessulu loru, deórece
atunci voru incetá acele aspiratiuni, cari le ame-
nintia positiunea.

Numitulu organu mai aduce afara de a-
cést'a inca unu argumentu cá dovéda, cá Nemtii
au cea mai buna intentiune, de a ingropá odata
cart'a dintre nationalitati. „Pe programulu Nem-
tiloru, dice, nu e scrisa nici o pretensiune natio-
nala; noi nu voimu nici introducerea din nou a
limbei germane in Galiti'a, nici nu voimu se cas-

samu gimnasiile cehice in Boemi'a, nici nu voimu
se ne atingemu de dreptulu celu are fiecare co-
muna, care 'si platesce scól'a, de a-si alege si
limb'a, in care se se invetie cetirea si scrierea.
Nimicu din tóte aceste nu ceremu, pretindemu nu-
mai cá prin regularea financelor se se puna o
basa solida economica cetatianului s. a. s. a.

Am citatu aceste numai spre a face o aseme-
nare. Nici Nemtii austriaci nu s'au lapedatu inca
de poft'a de a predominá, si totusiu ce diferentia
intre ei si între Maghiari! Candu voru dice si Maghiarii,
cá nu voiescu a mai face pretensiuni nationale, cá sco-
pulu loru este numai a pune, in unire cu tóte po-
pórele conlocuitóre, bas'a la infiorirea economica a
tierii?!

Cronic'a evenimentelor politice.

In 8 Septembrie au intratu trupele austriace in
doue colóne, un'a de sudu și alt'a de nordu, in
N o v i b a z a r. Colón'a de sudu sub comand'a
generalului Killici a sositu in 10 Sept. dimin.
in Plevlie și a strabatutu orasiulu cu music'a in
frunte, salutata fiindu de unu batalionu turcescu!
Chrestinii se dice manifesta mare bucuria. Colón'a
de nordu sub comand'a gener. O b a d i c i a tre-
cutu in 8 Sept. la 3 óre fruntari'a de nordu a-
própe de Priboi. Ea a fostu primita amicabilu de
comandantulu otomanu, de caimacamulu dela Nova-
varos și de poporatiunea din Priboi. De aci col-
lón'a s'a dusu la Bania unde si-a asediatu taber'a.
— Caracteriscu este cá mai fiecare telegrama so-
sita dela armat'a de ocupatiune se finesce cu cu-
vintele: Pená acuma n'a avutu locu nici o in-
caierare!

In momentele de față este importanta și visit'a
ce a facut'o Maj. S'a imperatulu F r a n c i s c u
I o s i f u I, orasiulu Linz, capital'a Austriei
de susu. De vreo 20 de ani orasiulu Linz ser-
béza in lun'a lui Septembrie o mare festivitate po-
porala (Volksfest.) Tieranulu din Austri'a de susu,
dupa ce si-a culesu bucatele de pe campu și si-a
implutu siur'a, se duce la Linz spre a se recreá
câteva dile la festivitatea de acolo, cu care oca-
siune vede și invétia multe, deórece acea serbare
este impreunata cu mici espositiuni, productiuni
utile s. a. Cumu viue, cá imperatulu s'a decisu
tocmai acuma a visitá capital'a Austriei?

Credemu a nu ne insielá, déca dicemu, cá a-
cést'a visita are o insemnatate politica de primulu
rangu. Austri'a superióra este dupa Tirolu pro-
vinci'a germana cea mai devotata dinastiei séu, cá
se dicemu asia, cea mai „austriaca“, poporatiunea
de acolo, care se afla in stare buna materiala, este
mai conservátore decâtu cea din Austri'a de
josu, unde apropiarea Vienei influentiéza massele
in sensu mai liberalu. De aci vine, cá in Austria
de susu este multu mai mare influenti'a clerului
catolicu. Dér' mai este inca de remarcatu, cá
propagand'a pentru ide'a unitatii germane din cau-
sele aratate nu a potutu se afle la inteligentii
nemti din Austri'a superióra atatu resunetu, cá la
cei din Anstri'a inferióra. Tóte aceste momente
facu cá cercurile influentiátore tocmai acuma, candu
este vorb'a de a se introduce reforme radicale in
imperiu, se aiba mai mare incredere si se astepte
unu spriginu insemnatu dela Nemtii Austriei su-
perióre. Pe langa acést'a mai vine, cá Linzulu
este unu orasiu germanu și cá monarchulu visi-
tandulu tocmai in ajunulu deschiderii noului par-
lamentu, incungiuratu fiindu de nouii sei ministri,
a voitu se demonstre, cá ceea ce se pregatesce
in oficiu guvernului seu nu este indreptatu in contra
elementului germanu.

Pe timpulu petrecerei imperatului in Linz a
jocatu unu mare rolu Episcopulu R u d i g i e r de
acolo, care mai inainte era celu mai defaimatu de
cátra pres'a decembrista, cá reactionariu si con-
trariu alu constitutiunei. Caracteristice suut cu-

vintele ce le-a adresatu numitulu Episcopu adiu-
tantului generalu Beck in presentia Maj. Sale.
Episcopulu multiamindu adeca pentru laud'a ce s'a
facutu tieraniloru din Austri'a superióra pentru
economi'a loru de vite rationala a adausu: „O,
Austriacii superiori sunt unu poporu bravu și fidelu
in ei se póte increde imperatulu. Vedeti numai
stégurile cele multe negru-galbene, acést'a inainte
cu câteva ani nu era asia. Multiamita Ceriului,
n e g r u - g a l b e n u l u e a r' a ajunsu deasupra!“
Esclamatiiunea acést'a este fórté semnificativa pen-
tru situatiunea presenta in Austri'a.

Relativu la demissiuinea comitelui A n-
d r á s s y i se scrie diuarului „Deutsche Ztg.“ din
Vien'a: „Comitele Andrassy se va retrage
formalu dela postulu seu abia la finitulu lunei lui
Septembrie, dupa ce va fi primitu visit'a principe-
lui Bismarck. Motivulu acest'a alu amanarei de-
missiunei formale a comitelui Andrassy are negre-
sitiu o importantia mare politica, cáci nu ne po-
temu inchipui, cá intalnirea reinita a ambiloru
barbati de statu se aiba numai scopulu de a se
revedé si asi dá man'a unulu altuia si credemu, cá
nu am gresitu déca presupunemu, cá ceea ce se va
stabilí la nou'a intalnire a comitelui Andrassy cu
principele de Bismarck va servi de d i r e c t i v a
a p o l i t i c e i successorului lui Andrassy“. — La
aceste adauge „Deutsche Ztg.“ cá o asemenea in-
tielegere între Bismarck și Andrassy este numai o
dorintia a acestui din urma și a ómeniloru sei, care
este departe de a deveni fapta.

Se anuntia, cá principele B i s m a r c k va fini-
cur'a s'a in G a s t e i n la 16 a lunei curente și
cá indata dupa aceea va întórce visit'a comitelui
Andrassy la Vien'a.

Din Vien'a i se scrie diuarului „Ellenör“, or-
ganului lui Tisza, urmatórele: „Comitele Iuliu
A n d r á s s y va predá conducerea afaceriloru
esterióre probabilu in 25 Sept. successorului seu
br. H a y m e r l e. In acelasu timpu va fi nu-
mita și br. B é l a O r e z y ministru ungurescu a
latere (la curtea regala) și in loculu lui va veni
d. Benjamin de K á l l a y in calitatea de secreta-
riu de statu in ministeriulu de esterne. Consilia-
rulu Dóczy și secretariulu Péchy remanu in postu-
rile loru, Principele Bismarck va face probabilu
la 20 Sept. o visita in Vien'a. In 23 Sept. va
avé locu unu consiliu ministerialu comunu, la care
va luá parte și ministrulu-presiedinte Tisza, care
se reintórce via Paris dela Ostende. Comitele An-
drassy se va duce la mosi'a s'a si va stá acolo
péna se voru incepe desbaterile in delegatiuni. Póte
inse se mérga la Budapest'a la inceperea sessiunii
spre a se presentá partidei liberale cá nou membru.“

Se vede dér', cá comitele Andrassy are de cu-
getu a pasi pe are'a parlamentara, elu, care se
pórta numai cu planuri mari, are póte ide'a, cá
deschidendu salónele sale din Pesta barbatiloru
din parlamentu, se devina conducétoriulu celu mai
de frunte alu Maghiariloru à la Deak, formandusi
o partida mare, puternica cu ajutoriulu „liberali-
loru“ tizzaisti de astadi. Se dicea inca, cá An-
drassy si-ar' fi pusu de problema, cá se sprigi-
néscu in parlamentu regimulu lui Tisza. Acuma
se anuntia chiaru, cá mai multi membri din opo-
sitiunea intrunita maghiara și dintre deputatii,
cari stau afara de ori-ce partida, ar' fi chibzuitu,
cá óre nu ar' fi bine, cá spre intarirea positiunei
loru parlamentare se caute a intrá in relatiune
mai de aprópe cu comitele Andrassy. „Egyetértés“
care aduce acést'a scire, ne spune, cá „opositiunea
intrunita“ incepe a se disolve in elementele sale
primitive, cá incercările, ce s'au facutu pentru a
castigá pe Coloman Széll si pe baronulu Sennyey
si pentru de a stabilí o procedere si conlucrare
unanima a elementelor opositiunale, n'au reesitu.
Baronulu Sennyey se fi declarat in altele amici-
loru sei, cá pe cátu timpu curtea nu va curmá
conecsiunile sale cu comitele Andrassy, nu se póte

asteptá o schimbare tamaduitóre in afacerile parlamentare, si cá dinsulu nu e aplecatu a face cercari, cari se n'aba prospectu de a reesi. In urm'a acést'a se se fi decisu mai multi opositiuni a cautá o apropiare de Andrásy, cu tóte cá elementele fractiunei lui Apponyi si acele ale centrului stangu de mai inainte sunt cu totul in contra unei relatiuni mai intime cu comitele Andrásy.

Correspondentulu parisianu alu diuarului „Pesti Hirlap“ d. I. Lafond trecendu prin Vien'a la reintórcerea s'a din Ungari'a a fostu primitu de ministrulu-presiedinte Taaffe, cu care avu o convorbire, pe care a publicat'o in numit'a fóia „Comitele Taaffe — scrie d. Lafond — este unu barbatu cam de 48 de ani, statura de mediulocu, cu trasuri aristocratice, marcate. Façi'a lui este palida aprópe cá cear'a, si lasa se gácesci pe omulu nervosu. Ochii se-i esiti ceva afara, cari privescu pe visitatoriu cu-o decisiune rara, potu se nelinistea multu pe unulu, care nu e in curatu cu consciinti'a s'a. Elu 'mi-a datu man'a spuindu-mi, cá are arareori ocaziunea de a se intalni cu reprezentanti ai pressei franceze. Press'a franceza, dise elu, se ocupa cu afacerile Austro-Ungariei mai puçinu decátu amu dorí noi, ea tramite prea puçini reprezentanti de ai sei la noi. Apoi m'a intrebatu de unde viu si déca am convenitu cu persóne politice in Ungaria. Eu iam respunsu, cá ministrii erau toti pe la tíera dér' cá am convenitu cu multi deputati si cu toti diuaristii incependu dela Csernátony pëna la Asboth. 'Mi-am luat'u apoi voi'a alu intrebá: „Escelentia! care sunt astadi cestiunile politice cele mai insemnate?“

„Noi avemu doue cestiuni fórté importante, dise comitele. Un'a este constituirea noului Reichsrath, care se va aduná la finea lunei. Cealalta cestiune este intrarea Cehilor in Reichsrath, la a caruia desbateri nu au luat'u parte de 15 ani. Acést'a intemplanse insemnate pentru uniunea nationalitatiloru diferite din imperiulu nostru este fructulu osteneleloru mele. Inca pe timpulu candu eram ministru de interne, sub presiedinti'a lui Stremayr, 'mi-am datu silintia energica, a prepará acestu faptu, care s'a realizatu devenindu eu presiedinte alu consiliului. Nu mai voiu se te ostenescu cu motivele, cari au facutu pe Cehi se persevereze atát'a timpu in resistintia passiva. Asiu trebú se'ti detailezu drepturile, cari le pretindu Cehii cu privire la autonomi'a Boemie. Mie 'mi-a sucesu a-i readuce in parlamentu, dupa ce i-amu asigurat'u, cá prin acést'a nu voru sacrificá nimic din drepturile lor; cá dincontra drepturile lor voru afá o mai mare considerare in Reichsrath si cá voru fi recunoscute intre marginele constitutiunei existente. Noi nu potemu se visamu de o unitate cumu o aveti d-vóstra in Françi'a, dér' potemu se restabilimu ecuilibrulu. — Deputatii cehi forméza óre unu elementu insemnatu in Reichsrath? — Negresitu, respunse comitele Taaffe; numerulu lor este mai mare de patrudieci si se afla persóne escelente intre ei, cá Dr Rieger, comite Clam-Martinitz s. a. Cu aceste puçine cuvinte v'am aratatu ce se prepara pentru sesiunea viitóre. Déca camerele franceze nu ve voru absórbe tóta atentiunea studiati si relatiunile politice ale Austro-Ungariei. Representantulu diuarului „Globe“ va fi totdean'a unu óspe binevenitu in ministeriulu meu. Reichsrathulu se va deschide in 26 Septembrie. Primulu obiectu la ordinea dilei va fi declaratiunea Cehiloru, care o veti aflá prin telegrafu. Trei septemani dupa acést'a se va incepe desbateria a dresei. Pe timpulu acést'a se vini.“ Cu cele mai bune dorintie pentru binele Françiiei, finesce d. Lafond, m'a demisu comitele Taaffe. M'am despartitu de elu miscatu, totodata de simplicitatea s'a si de farmeculu spiritului seu.

Ministrulu Cretulescu a comunicatu camerei, cá d. Boerescu se va întórce Sambata 13 Sept. la Bucuresci. Camer'a a decisu in urm'a acést'a, cá desbateria asupra revisiunei art. 7, se se incépa Luni. — Dela Rom'a 10 Septembrie se anuntia: d. Boerescu parascesce astadi Rom'a, spre a se întórce la Bucuresci, dupa ce a avutu cu d. Cairoli, primulu ministru alu Italiei, doue convorbiri, cari au fostu cordiale. Intre amendoi barbati de statu s'au schimbatu declaratiuni amicale si binevoitóre.

Cetimu in „Binele Publicu“ din Bucuresci: „Adi (30 Aug. st. v.) s'a celebratu la biseric'a catedrala serviciulu divinu pentru pomenirea vitejiloru soldati, cadiuti acumu doi ani in façi'a Plevnei, pentru cá in acést'a di se hotarise a se face ori câtu de mari sacrificie, spre a se luá redut'a Griviti'a in onórea dilei onomastice a imperatului Russiei, ilustrulu si

„marinimosulu“ nostru aliatu. Romani'a in haine de jale, a inaltiatu rogaciuni ferbinti pentru sufletele nobililoru luptatori. . . . ear' „Romanulu“ scrie: „Salutamu diu'a de 30 Aug. cu bucuria, cá o dovéda necontestabila despre vitalitatea poporului romanu, cá unu nou si puternicu titlu la o viétiá independenta, onorata si respectata in concertulu poteriloru europene.“

Cu privire la cestiunea Arab-Tabiei constatata si diuarulu „Times“ urmatórele:

„Propunerea cea mai noua a Russiei, facuta poteriloru in privinti'a unei solutiuni in cestiunea Arab-Tabiei, se intemeiéza pe unu proiectu anterioru alu cabinetului din Petersburg, care consta in cautarea unui altu punctu in loculu Arab-Tabiei, unde se se póta construi unu podu pentru impreunarea celoru doue tarmuri ale Dunarii. Puntulu propusu de Rusia cade pe teritoriulu romanu si e situatu spre resaritu de Silistra. Rusia, care considera acestu punctu cá favorabilu pentru Romania, aru cedá in casulu acesta principelui Bulgariei podulu de la Arab-Tabia. Puterile au fostu inse pëna acum de parere, cá punctulu de la Silistra indicatu de Rusia nu e potrivit pentru construirea unui podu. Inzedaru s'a incercatu Rusia a face propuneri in privinti'a unei cercetari tehnice a punctului alesu de dënса. Chiaru si cu ocaziunea din urma Rusi'a staruiesce pe lënga Puterile semantare pentru numirea de ingineri, spre a examina acelu punctu la façi'a locului si a raporta despre valoarea s'a tehnica.“

Sunt abia vreo patru ani de candu in façi'a opositiunei ce se face in parlamentulu dela Berlin proiectelor de budgetu ale ministeriului de resbelu germanu, care pretindea sume oribile pentru armata, a declaratu bëtranulu maresialu Moltke, cá Prusso-Germani'a trebuie se sté cu arm'a la pecioru celu puçinu inca 50 de ani, cáci in acestu timpu va avé se se aperse in contra atacuriloru eventuale ale numerosiloru inimizii, ce si i-a facutu in urm'a resbelului cu Françi'a. Nu scimu déca intre acesti multi inimizii eventuali si-a gaudit maresialulu si pe Russi, cari au devenitu invidiosi asupra suceselor celoru stralucite ale ostiriloru germane. Acuma inse totu militarii din Prussi'a sunt, cari zuraiescu cu sabi'a, intimpinandu atacurile pressei russesci. Organulu militariu din Berlin „Heeres Ztg.“ vorbesce acuma chiaru de eventualitatea unui resbelu germano-russesc si repeta cu alte cuvinte ceea ce a disu Moltke, scriindu: „Germani'a scie fórté bine, cá va avé se 'si aperse nou'a s'a positiune inca 50 de ani. Possibilitatea, cá intr'o di Germani'a va fi silita se 'si aperse fruntariile sale ostice si vestice totodata, a fostu luata de multu in consideratiune de cátra conducëtorii politici si militari ai Germaniei. Germani'a in positiunea ce-o ocupa in centrulu Europei, n'are cauza, a se cutremurá de o asemenea ciocnire, cu atátu mai puçinu, cu câtu pentru casulu acelu s'ar' poté radimá pe aliantie insemnate.“

Diuarulu militariu berlinesu face aci alusiune la eventualitatea unei coalitiuni a Russiei cu Françi'a in contra Germaniei si aliantia pretiósá, la care speréza, este aceea a Austro-Ungariei. Asia asigura si diuarele franceze, cá Bismarck lucréza la realizarea unei aliantie intre Germani'a si Austro-Ungari'a, o aliantie, care probabilu va fi in contra Russiei. Faptu este — scrie „Le Temps“ — cá aliantia celoru trei imperati a incetatu si cá esista o tendintia pentru incheierea unei aliantie austro-ungare-germane.

Sensatiune a facutu conversatiunea, ce dupa diuarulu parisianu „Soleil“ ar' fi avut'o unulu din corespondentii sei cu principele Gorciacov. Cancelariulu Russiei ar' fi disu: „Principele de Bismarck me onoréza cu inimiciti'a s'a, fara indoieála pentru cá am impartasitu intotdëun'a opiniunea, cá Françi'a trebuie se fia o potere tare, atátu in interesulu apersei sale proprii, câtu si in interesulu echilibrului european.“

Prin cuvintele aceste invinuesce Gorciacov pe cancelariulu Bismarck de-a-dreptulu, cá a avutu si are intentiuni rele façi'a de Françi'a, si'lu denuntia astfelu opiniunei publice franceze. Gorciacov a disu cu alte cuvinte: „De aceea e Bismarck asia superatu pe mine, pentru cá nu l'am lasatu se ve declare resbelu de-a dou'a óra cu scopu de a ve nimici.“ In adevéru s'a constatat'u, cá la 1875 imperatulu Alexandru II si Gorciacov au fostu aceia, cari au impededatu erumperea noului resbelu cu Françi'a, celu planuieá Bismarck.

La ce sfërsitu va duce cërt'a acést'a infocata intre marii cancelari? Pe timpulu intrevederiloru dela Berlinu, Bismarck declará, cá nici nu 'si póte

inchipui, cá Germani'a se sté in inimicitiá cu Rusi'a si acuma diuarele oficióse germane amenintia cu resbelulu si chiaru cu-o aliantia cu Chin'a in contra Russiloru. Cei doi monarhi, Wilhelm si Alesandru, voiescu se remana amici, numai cancelarii se combatu cu pasiune, care va fi rezultatulu? Unii vorbescu si de eventualitatea unei demissionari a lui Bismarck, ba credu, cá ambu cancelarii voru fi siliti a se retrage. Acést'a ar' fi negresitu cea mai buna solutiune, dér' Wilhelm anevoie se va poté desparti de Bismarck alu seu totu asia Alexandru de Gorciacov. Sunt curiosi a vedé cele ce voru mai urmá.

In cercurile diplomatice se crede cá in curëndu comitele Siuvalov va fi chiamatu se inlocuiescu pe Gorciacov, care se va retrage din postulu de ministru alu afaceriloru esterne. Mai bine de unu anu este de candu scirea despre demissiona principelui Gorciacov si inlocuirea lui cu Siuvalov a devenitu cronica. Acuma cápetá nou nutrementu prin aceea, cá Siuvalov a fostu rechematu de postulu seu din Londra, fiindu trimisu acolo, ambasadoru, principele Lobanov. Acuma se scie cá Siuvalov e o persóna grata la imperatulu, de aceea opiniunea publica ilu considera cá successoru alu Gorciacov, pentru care ar' fi sositu or'a retragerii. Óre intrevederea imperatiloru la Alexandrovo a contribuitu la intarirea positiunei lui Gorciacov dincontra? Acést'a se va vedé in curëndu.

Dupa intrevederea celoru doi imperati la Alexandrovo diuarulu russescu „Golos“ a publicatu câteva articule fórté piparate in contra principelui Bismarck si a Germaniei. Intr'unulu din articulele aceste dice intre altele:

Astfelu dupa oficiosulu „Nordd. allg. Ztg.“ d. de Bismarck se spala pe mani; elu pretinde, cá nu 'si-a datu nici odata avisulu seu asupra caletoriei feld-marsialului Manteuffel la Varsiovi'a, acésta caletoria s'ar' fi facutu fara consimtiemëntulu seu. D. d. Bismarck ne-a obicinuit de multu cu aceste supterfugii ciudate, dér' intr'adeveru, nu ne asteptamu din partea s'a la unu blamu pe façi'a alu actelor suveranului seu, cáci acésta desmintire este unu blamu. Tóta lumea sciea, pe langa acestea, cá nimeni nu potea se tramita pe feld-marsialulu la Varsiovi'a, afara de cátu insusi Imperatulu Wilhelm, si cá misiunea ce a avutu are o importantia capitala. Nu vomu se' se ne espicamu altfelu desmintirea oficiósá a principelui cancelaru de cátu prin estrem'a iritatiune, ce a trebuitu se incerce, spre a suferi unu demarsiu politicu, care 'i displacea. Acestea dise, ne intrebamu fara voie déca d. de Bismarck nu vede unu fërcitu rivalu si successoru posibilu in d. de Manteuffel, séu déca situatiunea politica din Berlinu n'a ajunsu tocmai la acelasiu punctu cá cea din Vien'a, candu amicul seu d. Andrásy a trebuitu se 'si dé demissiona? Ar' fi curiosu intr'adeveru de a vedé pe vechiulu primu ministru austriacu dandu visit'a la Gastein unui colegu demissionariu fara se scie acést'a. In ori-ce casu, gratia desmintirei organului oficiosu alu cancelarului, se va sci de acumu inainte, cá politic'a germana nu este dirigiata exclusivu de elu, si cá curtea Germaniei urméza câte o-data conduit'a, pe care d. de Bismarck o desaproba. Asia dér', unu actu pentru viitoru.“

Misiunea angleza din Cabulu (Afghanistanu) a fostu ajunsa de-o mare nenorocire si Angli'a insasi a primitu o lovitura grea prin revolt'a din Cabulu. Anglesii dupa ce au terminatu resbelulu cu Afganii si dupa ce au incheiatu cu Iacob Chan, fiulu emirului Shir Ali, care a repausatu, pace la Gondamucu, au voitu se se arate generosi façi'a de invinsi si se faca totodata economia prin aceea, cá au renuntiatu la ocuparea mai indelungata a Afghanistanului si si-au retrasu trupele, marginindu-se a tramite unu ministru-resiedinte la Cabulu, pentru a caruia sigurantia a garantatu insusi Iacob Chan. Acestu ministru-resiedinte maiorulu Cavagnari a fostu acuma macelaritu in Cabulu impreuna cu oficerii sei si cu 67 ómeni ai escortei sale de cátra nesce insurgenti, cari se dice cá au amenintiatu chiaru si vieati'a lui Iacob Chan. Se dice cá escort'a ambasadei s'a aperse vitejesce in contra insurgentiloru dér' dupa o lupta de o di intréga si dupa ce a fostu aprinsa zidirea in care se aflau, locuitorii esira afara si se luptara desperatu pëna ce au fostu toti omoriti. Urmarea acestei rescóle este cá insurectiunea s'a latitu in tóta tíera si cá Angli'a va fi silita a incepe resbelulu abia finitu in contra Afganiloru din nou. Se afirma cá intrig'a diplomatiei russesci ar' fi provocatu acea rescóla.

Memoriu

asupra revizuirii art. 7 din constituțiunea română.

Art. 7 din Constituțiunea română, care dată de la 1866, dice:

„Insusirea de Romanu se dobândesce, se conserva și se perde, potrivit regulilor statornice prin legile civile. Numai strainii de rituri crestine potu dobândi impamentenirea.“

Art. 44 alu tratatului din Berlin, care este din 1878, suna astu-feliu:

„In Romania, deosebirea de credință religioasă și de confesiuni nu va pute fi opusa nimenui că unu motivu de escludere sau de incapacitate intru cătu privește bucurarea drepturilor civile și politice, admiterea la funcțiuni publice sau la onoruri, sau la exercitarea diferitelor profesiuni și industrii, în ori-ce localitate aru fi.“

Libertatea și practicarea esteriōra a tutulor cultelor voru fi asicurate tuturu supusilor Statului romanu, precum și strainilor, și nici o pedecă nu se va pune fia organizării ierarhice a diferitelor comuniuni, fia raporturilor lor cu capii lor spiritali.

Nationalii tuturor puterilor, neguțiatori sau alții, voru fi tractati în Romani'a, fara deosebire de religie, pe piciorul unei perfecte egalități.

Puterile ceru Romaniei se modifice legea s'a fundamentala, astu-feliu în cătu ea se devina conforma cu dispozițiunile ce au luat, și Romani'a se declara gata de a răspunde la acest'a cerere.

Dér cum trebuie, și cum pōte, se o face? Cu alte cuvinte, care sunt aici dreptul său și datorii s'a?

Datoria s'a este de a recunoște principiul stabilitu de art. 44 și de a nu admite nimicu, care se i fia contrariu; dreptul seu este de a si ocroti interesele economice și nationale.

Se precisamu lamuritu scopulu la care Puterile au voit se ajunga prin art. 44.

Acestu articolu contine trei dispozițiuni:

Egalitatea de drepturi a locuitorilor Romaniei de ori-ce credință religioasă;

Libertatea exercitiului tutulor cultelor;

Egalitate în tratarea tutulor strainilor, fara deosebire de religie.

Aceste doue din urma condițiuni se afla deja indeplinite de Constituțiunea română, în art. 11 și 21, care dicu:

Libertatea conștiinței este absoluta.

Libertatea tuturor cultelor este garantata, intru cătu inse celebrarea lor nu aduce o atingere ordinii publice și bunelor moravuri.

Toti strainii aflatori pe pământulu Romaniei se bucura de protecțiunea data de legi persōnelor și averilor în genere.

Nu remane dér' de cătu se introducemu în Constituțiunea Principatului principiulu exprimat de prima condițiune, și Romanii isi propunu a face acest'a, înlocuindu art. 7 printr'unu textu care se declare formalu, că „deosebirea de religie nu va fi pentru nimenui o pedecă la dobândirea și la „exercitarea drepturilor politice și civile.“

E cine-va în dreptu de a cere mai multu?

Nu, căci Puterile n'au cerutu mai multu prin tratatulu de la Berlin; nu, căci aplicarea unui principiu înscrisu intru Constituțiune se face prin legi organice posteriōre acelei Constituțiuni.

Dovéd'a, că Puterile n'au avutu pretensiunea de a cere Romanilor mai multu se afla chiaru în protocoalele tratatului de la Berlin. În adeveru, în ședința de la 10 Iuliu 1878 protocoalu 17, d. Desprez, care facea parte din comisiunea de redactare, recunoște, presintandu Congresului textulu ce se citește la art. 44, că situațiunea Israelitilor în Romani'a este nedeterminata din punctulu de vedere alu nationalității. D. Desprez a vedutu dér' bine, că nationalitatea Evreilor din Romani'a este în cestiune, de ore-ce constata, că ea nu e determinata.

Alu douilea plenipotentiaru alu Italiei, comitele de Launay, simtiendu greutățile ce ar' poté iesi din acea situațiune, propuse de a le pune capetu intr'unu modu radicalu, adoptandu o formula care se declare, că „Israelitii din Romani'a, intru cătu nu apartinu unei nationalități straine, dobândesce de-a dreptulu nationalitatea română.“

Acest'a însemna a ficsa modulu de aplicare a principiului enunțiatu de art. 44. Congresulu, din fericire pentru Romani'a, refusa de a intra pe acest'a cale, care singura conducea la o soluțiune, și principele de Bismarck, semnalandu neajunsurile unei modificări a otarilor pēna acum adoptate, adause acest'a însemnata frază: „E neapertu că Congresulu se se opuna la ori-ce încercare de a reveni asupra fondulu.“

Fondulu cestiunii era dér' deja judecatu și admisu candu d. de Launay a propusu amendamentulu seu. Cum era admisu? Negresitu în sensulu redacțiunii primitive a art. 44, alu acelei redacțiuni ce exista acum și care este contrariulu propunerii făcute de alu douilea plenipotentiaru italianu. Se admitea, prin urmare, principiulu fara a admite modulu executării sale, care era astu-feliu lasatu țierei înțesate.

E vorba acum a se sci déca guvernulu romanu, prin proiectulu de lege ce si propune a presinta Camerelor, proiectu care va recunoște principiulu înscrisu în art. 44 și va dispune unu începutu de executiune, contravine intru ce-va tratatului din Berlin.

Alta cestiune nu e în desbatere.

Romani, dobândindu-si independența prin vitejia și prin sangele versatu, nu credu că mai au trebuința de-a manțiené restricțiunea din art. 7 alu Constituțiuni lor. Voindu se între în marea familia a statelor europene, ei întielegu necesitatea de-a introduce în dreptulu lor publicu principiile adoptate astadi de tōte statele civilizate moderne și se potu astu-feliu conforma spiritului seculului.

Dér' puterile ceru că ei se tréca imediatu și intr'unu modu absolutu la deplin'a aplicare a principiului de curendu adoptatu Guvernulu romanu — o repetamu — recunoște necesitatea unei aplicări, care aru consacrá adoptarea principiului; dér' elu nu întielege a procede altu-feliu de cătu treptatu și în marginele posibilului.

Aci este pentru Romani o cestiune de ordine interna, ce le impune obligatiuni pe care Puterile straine potu se nu le scia, dér' pe care lor nu le este permis se le uite.

Modulu aplicării art. 44 face obiectulu partii a doua din proiectulu de lege ce pregătesce guvernulu. Executarea acestui articolu cere dispozițiuni de doue naturi diferite: unele privitōre la viitoru, celelalte la trecutu.

Intru cătu privește pe cele d'anteiu, aplicarea art. 44 trebuie se se face printr'una seria de noue legi organice și prin modificări introduse în cele în ființa, care aru contine ore care dispozițiuni contrarie noului principiu introdusu în Constituțiune. Cătu despre proiectulu de lege specialu asupra revizuirii art. 7, elu nu pōte contine, în cătu privește viitorulu, de cătu enunțierea generala a principiului, prin care ori ce strainu va poté dobândi calitatea de cetățianu fara deosebire de religie, conformu cu legea impamentenirii.

Că complementu neapertu și logicu alu mesurilor de aplicare a art. 44, guvernulu romanu isi propune asemenea de-a face se se declare, prin proiectulu seu de revizuire, că dreptulu de-a dobândi imobile rurale este unu dreptu politicu și că tōte dispozițiunile legii de revizuire, precum și restricțiunile privitōre la dobândirea de cătra necetățieni a proprietatilor rurale, nu se aplica la Dobrogea, nici la locuitorii sei, cari au devenitu Romani în virtutea principiului de anecșare și cari voru fi tractati, dupa regimulu specialu prescisu pentru acest'a provincia, pe piciorulu celei mai depline egalități.

Executarea art. 44, în cătu privește viitorulu, ar' fi dér' întemeiatu numai și numai pe naturalizarea individuala.

Remane cestiunea aplicării în trecutu, seu, pentru a vorbi mai bine, în efectele sale asupra Evreilor ce sunt astadi în Romani'a. Aici se ivescu greutățile și obstaculele.

Cabinetulu din București susține, și unulu din membrii sei, d. Boerescu, ministru alu afacerilor straine, se șiesce în acestu momentu a convinge în acest'a privința pe Puterile semnatare ale tratatului din Berlinu, că modulu, cumu guvernulu principelui Carolu întielege a resolvă aceste dificultăți, nu este nici de cumu contrariu tratatului, că soluțiunea ce propune este singura posibilă, singura, care are sorti de reșita înainte Camerelor, singur'a în fine, care conciliéza cerințele diplomatiei europene cu interesele economice și nationale ale poporului romanu.

În ce consista acea soluțiune?

Cabinetulu din București s'a întrebatu antai, care eră starea Evreilor din Romani'a în momentulu, candu a intervenitu tratatulu dela Berlinu.

De secole, acei'a, cari nu se pretindeau a fi sub o protecțiune straina, erau prin acest'a chiaru, ori care ar' fi fostu religie, la care apartineau, supusi romani, adica supusi legilor țierei, care i ocrotea și împartasindu, că toti ceilalti indigeni, sarcinele nationale. Ei se bucurau de drepturile civile, afara de câteva exceptiuni, între care acee'a de-a dobândi imobile rurale și de-a exercitá ore-ce meserii; dér' nu aveau nici nu exercitau nici unu dreptu politicu. Totu acest'a eră și situațiunea Armenilor și a Musulmanilor, acestoru din urma li se interdica chiaru dreptulu de-a se stabili în țiera.

Cum se vede, Evreii și Armenii aveau în Romania, în timpurile vechi, aprōpe aceeasi situațiune ce au astadi Arabii din Algeri'a franceșă, cari, și ei, sunt supusi țierei în care s'au nascutu, fara a fi cetățienii ei. Guvernulu romanu doresce se modifice acea stare de lucruri, pe care nu elu a creat'o, dér' de care trebuie se țiena sēma.

Se pōte face acest'a, fara nici o transitiune?

Eaca adeverat'a cestiune.

Art. 7 din Constituțiunea română dela 1866, care interdica de a se conferi nationalitatea strainilor ne-crestini, tinea mai alesu, nu o ascundemu, pe Evreii, cari în acea epoca îngrijiau cu atātu mai multu pe Romani, cu cătu situațiunea lor (a Romanilor) e mai precara. Dér', din momentulu candu esistenti'a loru nationala s'ar' gasi mai bine garantata prin intrarea principatului în famili'a state-

loru libere, ei nu au atâtea motive de a se teme de introducerea între dēnsii a elementului israelitu, care se considera totdeună, că strainu și că formandu o natiune a-parte.

Totusi, nu trebuie mai puțin a procede cu bagare de sēma și treptatu; căci Israelitii din Romani'a sunt, înca în mare parte, departe de a fi asimilati cu restulu poporatiunii. Vorbindu o limba straina de a celorlalti locuitori, avēdu alte moravuri, alte tradițiuni, alte aspirațiuni, ei credu, că formēza în statu o colonia a parte — unu feliu de colonia germana. Dela anulu 1864, epoc'a candu fu promulgatu codicele civilu, care le permitea a cere impamentenirea, pēna la adoptarea Constituțiuni dela 1866, care le-a redicatu acestu dreptu, nici o singura cerere de feliulu acest'a nu s'a facutu nici macaru de unu singuru Evreu. Acestu faptu e destulu pentru a arētá puțin'a însemnata ce dedeau atunci Evreii impamentenirii române.

Romani'a inse, astadi candu are situațiunea unui statu independentu, nu refusa de a acordá titlulu de cetățianu acelor'a, cari odinōra pareau a'lu despretiui. Dēru ea nu pōte face acest'a indata și fara stagiū de cătu în favōrea acelor'a din Evrei, supusi Romani, cari s'au indentificatu în destulu cu natiunea, ai carei membri voru a deveni.

Éca marginea estrema, în care guvernulu romanu crede a poté lucrá și acest'a fara a îngagiá actiunea nici vointi'a reprezentatiunii nationale.

A merge mai departe aru fi a promite mai multu de cătu pōte dá, aru fi a însielá puterile și a tradá interesele legitime ale țierei sale. Nu s'aru poté recunoște, în adeveru tuturor Evreilor supusi romani, seu numai acelor, cari s'au nascutu în Romani'a, drepturile de cetățianu, fara a provocá turburari, pōte fōrte grave, fara a distruge de sicuru ori-ce echilibru în natiune.

Ōrecare amerunte statistice voru face se resara mai bine acestu adeveru.

Dupa recensimentulu aproșimativu ce s'a potutu face în 1869, din 4,582,602 locuitori ce numera Romani'a, sunt 218,304 Israeliti; și, cumu este stabilitu, că poporatiunea evreiescă cresce în acest'a țiera cu 60,000 la fiecare diece ani, se pōte dice, că ea este astadi de celu puținu 270,000 suflete, adica formēza mai bine de a douediecea parte din poporatiunea totala. Acestu numeru, deja atātu de însemnatu, ié proportiuni multu mai mari, candu nu ne vomu uitá de cătu la Moldov'a, care din 1,468,000 locuitorii numera 200,000 Israeliti, adica a șieptea parte din poporatiune. În districtulu Iasi sunt 25.58 Evrei la o suta locuitori; în orasiulu Iasi sunt 72 la suta. În districtulu Botosani, proportiunea e de 16.48 Evrei la suta. În orasiulu Michaileni ea este de 70 la suta. În București nu este de cătu de 10.

Se vedemu acum în ce proportiune contribuie acea enorma poporatiune israelita la sarcinile Statului. Eaca noue cifre:

Sunt în Romani'a 763,788 contribuabili, din cari numai 27,288 Evrei, adica din 100 Evrei 3.57 platescu dari, pe candu din 100 Crestini 96.43 platescu dari. În Moldov'a, proportiunea Crestinilor contribuabili este 91.18 la suta și acea a Evreilor este de 8.92.

În Romani'a intréga sunt 19 Evrei la suta patentati; în Moldov'a sunt 45 la suta; în orasiulu Iasi 76 la suta.

Se se compare aceste cifre cu acele ce ne dau alte țieri! Astfelu, că se nu citezu de cătu unu esemplu, Francia, a careia poporatiune este celu puținu de optu ori mai mare de cătu a Romaniei, are unu numeru de Evrei de patru ori mai puțin.

Proportionalu cu numerulu locuitorilor sei, Romania este dēru țier'a din Europa, care cuprinde numerulu celu mai mare de Evrei; și cu tōte acestea i se cere de a procede la emanciparea lor cu mai multa rapeditiune de cătu s'a procedatu în vreo alta țiera.

Pretutindeni, unde era unu mare numeru de Israeliti, s'a pregatitu admiterea lor la drepturi civile și politice prin mesuri pregatitōre, asupra carora adesea chiaru a trebuit se revina, pentru că fusesera luate cu o prea mare graba. Casulu acest'a s'a presintatu în Marea Britania în 1754, în Francia în 1808, în marele ducatu de Baden în 1830, în Prussia dupa 1812. Numeroșele state mici germane au facutu totu astu-feliu.

Nicaiuri, Evreii n'au fostu admisi de o data la egalitatea civila și politica. În Francia, emanciparea lor deplina nu datéza de cătu de doue generatiuni. În Englitera nu s'a seversitu intr'unu modu definitivu de cătu în 1858. În Austri'a, numai de la 1868 potu dobendi bunuri fonciare Suedi'a nu lea fostu cu totul deschisa înainte de 1854. La Rom'a, ei erau chiaru în 1869 gramaditi în Ghetto, și în Algeri'a au asteptatu drepturile de cetățianu pēna în 1870.

(Va urmá.)

Diverse.

(Concertulu) renumitoru virtuosi I o a c h i m (violină) și B r a h m s (piano) va avé locu în 19 Septembrie c. st. n.

(B a l u.) In folosul fondului pentru „teatru romanu“ se va arangia in 20 Septembrie st. n. unu balu in sala „Otelului nationale“ din Blasiu. Pretiulu intrarii de familia 2 fl., de persóna 1 fl.

(E m i g r a t i u n e i n m a s s a.) Corespondența noastră din numărul trecut a descris in generalu starea misera a țieranilor din partile Banatului. „Temesvárer Zeitung“ ne spune acum, că din cauză a miseriei țieranii romani ar' fi decisi a emigrá in massa in Dobrogea. Nu scim pēna in cātu se pōte dá credientu dateloru acestei foi, care serie urmatórelu: Intre țieranii nostri romani in multe comune, cu deosebire in de acele, unde locuiescu impreuna cu țierani nemti, se observa o miscare, care merita tóta atentiunea. Numérose familii, cari din anu in anu seracescu totu mai multu si dintre cari o mare parte s'au rui-natu deja totalu, s'au decisu de a emigrá in Dobrogea, unde le face guvernulu romanu conditiuni de colonizare fōrte favorabile. Acesti ómeni se vedu chiaru siliti de a emigrá, deórece de-o parte nu potu se concureze cu țieranii nemti, cari li sunt superiori in diligentia, sobrietate si prudentia, precumu si la munca si pentru că de alta parte dările cele mari pretindu de la noi o încordare totu mai mare a muncii fiecaruia si creaza preste această nouă conditiuni economice, carora nu le pōte satisface țieranulu romanu (?) Intre altele au de gându toti țieranii romani din comuna St. Mihailu romanu a emigrá in Dobrogea cu preotu si cu invetiatoriu cu totu. — Amu dori că se căpetamu informatiuni mai esacte si detaiate in privinti'a acest'a dela cetitorii nostri din Banatu.

(Miseri'a in Ungari'a de sudu.) In urm'a relei recolte domnesce mare miseria in Ungari'a de médiadi. „Temesv. Ztg.“ ne spune, că in urm'a lipsei celei mari ce domnesce in comitatulu Temesianu la o mare parte a poporatiunei si care mai tardiu in érna amenintia a luá dimensiuni fōrte intristatōre, s'a veditu necesitata comisiunea acestui comitatu, de a se adresá la guvernulu cu rogarea, că se-le vina in ajutoru ómenilor deocamdata cu sum'a de 400,000 fl. Se cere ajutoriu cu atātu mai urgentu, cu cātu nu numai recolt'a grăului a esitu de totu rea, astfelu, că partea cea mai mare a țieranilor nu are nici sementia de semenatu, nici pane in casa, ci si cucuruzulu (papusoiulu) si legumele au datu rōda puçina. Lips'a va fi dér' infricosiata in lunile de érna, candu si aceste puçine provisiuni voru fi consumate si candu nu voru avé nici vitele nutretiulu recerutu. Comitatu Temesiulu si alu Torontalulu este astadi in fapta amenintiatu de fōmete, contra caruia trebuie se se ié mesuri energice de pe acum, deca este se nu ié dimensiuni teribile.“

(P r o d u c t i u n i l e l u i B l o n d i n i n V i e n ' a .) „Eroulu de la Niagara“, care a mai pusu in mirare Vien'a la 1862 prin productiunile sale unice pe funia, a inceputu Duminec'a trecuta in ciclu de productiuni in rotund'a cea mare a palatulu de espositiune din Prater. Funea, pe care s'a produsu Blondiu, a fostu intinsa prin mediuloculu rotundeii in inaltimea primei galerii. Retieau'a, care spre asigurare se intinde la asemeni productiunii de dedesuptu, lipsea de astadata. Blondin s'a urcatu pe funia cu-o masina de sburatu construita pentru dēnsulu: elu iudata trecu peste funia cu intiēla in tactulu muzicii. Dupa acest'a introducere se incepū productiunea adevérata. Blondiu aduse o rōba peste funea, si apoi i se legara ochi si fū bagatu intr'unu sacu, astfelu impiugēndu rōb'a dinaintea s'a trecu peste funia; in fine luá unu spate pe servitoriulu seu si-lu duse in fuga mare dela unu capetu alu funiei pēna la celalaltu. Publiculu, care privea la productiune admirandu-o cu infiorare, a eruptu la finitulu ei in strigari si a-plause repetite. Principele Nicolae alu Muntene-grulu si prefectulu politiei Marx au asistat'a la această productiune.

(O comóra aflata de unu pastoriu.) In 30 Martiu 1877 a gasitu pastoriulu teneru Iosifu Timár la Szolnok sub o pētra de granitu intr'o óla o multime de auru, petrii scumpe si diamante. Cu multe promisiuni ia succesu unu anumitu Iosifu Szabó a capetá dela pastoriu comóra; ea se compunea din 2629 monete de auru, 3 inele de auru, 2 parchi cercei, 120 diverse petrii scumpe si diamante, si 2 nasturi de auru in marimea pumnului. Szabó a ascunsu acestu tesauru in urm'a cercetárilor din partea judecatorésca si denéga-continuu primirea lor. Deórece inse este probabilu, că din aceste obiecte se voru oferí spre vendiare la giuvaergii si altii, rōga judecatori'a cercuala reg. dela Szolnok pe autoritati, că in casu, candu s'ar' aratá

in directiunea acest'a unele indicii, se se face are-tare numitei judecatorii.

(F a l s i f i c a r e a c e a i u l u i c h i n e s u .) Consululu anglesu Medhurst din Shanghai da nesce amenunte fōrte interesante despre fabricatiunea ceaiulu in Chin'a. Tiermurile númeroşeloru cotituri ale riului Soochrew, care trece prin satele din partea despre Hong-Kong, suntu acoperite de salcii, ale caroru frundie tinere se stringu in lunile Aprile si Maiu. Ele se aduna in siurile de prin curti, se punu acolo in gramedi si se lasa se tréca sub infiuinti'a caldurei sórelui printr'unu usioru procesu de dospire. Apoi se sortéza dupa marime, intocmai că frundiile cele adevérate de ceaiu, si se prajescu in coptórele obicnuite de ceaiu. Dupa aceea ele au intocmai aparinti'a frundiilor de ceaiu. Astu-feliu se aducu aceste frundie la Shanghai, unde se amesteca in cantitate de 10 pēna la 20 la suta cu ceaiulu adevératu. Precum pe la noi unii ómeni consuma cicoria in locu de cafea, astu-feliu si in acele parti clasele mai sarace consuma de mai multi ani frundie de salcia prajita in locu de ceaiu prajitu; de vreo 15 ani inse Chinesii credu pe „barbarii cu perulu rosu“ destulu de prosti, că se-i face se platésca scumpu că ceaiu adevératu acele frundie de salcia, care se gasescu si pe la noi in abundantia. Medhurst pretiuescu intrebuintiarea frundiilor de salcia pentru acestu scopu numai in acele parti la 400.000 punti pe anu. In adevéru unu comerciulu destulu de insemnatu. „Rom.“

(O resbunare teribila a unui grecu.) Sambata sér'a pe la órele 10 — scrie „Stéu'a Romaniei“ din Iasi — orasiulu nostru a fostu pusu in miscare prin comiterea unei crime din cele mai audace Autorulu acestei teribile scene este unu grecu numitu Ionu Ianacuti. Elu acumu cātiva ani a facutu comerciulu in tovarasie cu unu altu grecu Nicolae Stambolgiulu, desfăcēndu-se de tovarasie pretindea, că Stambolgiulu 'i datoresce o suma de bani. S'au judecatu la consulatulu grecu, unde a perdutu Ianacuti. Făcēndu actiune la tribunalulu a fostu mai norocosu, căci a fostu condamnatu Stambolgiulu la 700 lei vechi. Acést'a hotarire nu s'a apelatu nici de o parte. Ianacuti a disparutu de mai multe ori din orasiu si earasi a aparutu; de vreo doue luni nu se mai vediu prin orasiu, pēna in séra, candu s'a comisu crim'a. Ianacuti vede pe Stambolgiulu la cafenea si pléca acasa; pe la 7½ bate la pórt'a D-lui Stambolgiu, 'i deschide o servitōre, careia 'i dá unu biletu se 'lu duca cocónei; in acestu timpu se ia dupa servitōre si ajunsu in etagiulu de susu, unde locuia famili'a D-lui Stambolgiu, face a i se vedé unu cutitu si revolveru, amenintiandu pe nevast'a D-lui Stambolgiu, pe sluga si pe copii se nu dica nimic'a. Ia tēntu pe toti in această penibila positiune 2 óre si jumetate, candu D-lu Stambolgiu s'a intorsu acasa; urcandu scarile vede in bucataria desordine, copii nu 'i mai iesu inainte, că alta data, candu 'si arunca ochii in casa vede pe Ianacuti cu revolverulu in mana, fuge numai decātu josu in curte si incepe a strigá hoti. Ianacuti trage cu revolverulu fara alv nimeri, lumea alérga cu tóte partile atātu in strada cātu si in curte, asia, că criminalulu vedēndu, că este asediatu si nu si a complectatu oper'a, asiédia in midiloculu casei o basm'a cu cartusie, pune pe ele mai multe papusi de sfóra catranite precumu si gazu dintr'o sticla si le dá focu; din esplosiunea ce s'a facutu tavanulu s'a crepatu, o ferésta a saritu cu tocu cu totu, o soba s'a derimatu si unu parete de giamlacu s'a sfaramatu, iau focu obiectele din casa; din sguduire se restórna o lampa in pravali'a de josu si i-au focu nisce carbuni. Pēna se ajunga fort'i'a publica, doi soldati recruti, aflandu-se vis-à-vis, alérga, unulu din ei se urca susu, dér' in capulu scárei, criminalulu 'i descarca revolverulu in pieptu culcandulu la pamentu. Lumea navalesce susu, criminalulu se dá prinsu, lumea in indignatiunea s'a puçinu a lipsitu se nu sdrobésca pe criminalulu. Politia a pusu man'a pe elu si la pusu la rácóre. Soldatulu s'a tramisu la spitalu, unde totu in acea nópte a muritu. Criminalulu avea intentiune se omóre pe Stambolgiu, impreuna cu famili'a s'a si se dé focu casei, asia, că se nu remana nici urma din adversarulu seu

(F i n a n c i e o t o m a n e .) Reportulu comisiunei europene asupr'a budgetulu turcescu se presinta sub nesce date fōrte puçinu satisfactōre. Eata detaliile ce gasim in acestu reportu: Venituri: 350,000,000 franci; Cheltuiiele 325,000,000 franci, deducandu inse: 1. 58,500,000 franci

perdere asupr'a chartiei monete si asupr'a pieseloru de argintu; 2. 125,000,900 franci, datori'a deja amortisata déru neplatita inca; 3. 225,000,000 franci, necessari ministerulu de resbelu pentru mantinerea a 300 mii ómeni sub arme, atunci candu budgetulu nu stabilesc de cātu 100 mii, ajungemu la unu deficitu de 325,000,000 aprópe, fara a tēné comptu de dobēndile detoriei flotante si consolidate. Acést'a stare de lucruri e mai multu de cātu o bancruta; este impossibilitate de a traf. Si ne miramu, că in faci'a unei cifre atātu de imperiōse mai remane cineva inactivu, si nu iea nici o mesura a amortisá intr'o margine óre-care o catastrofa viitória. „C. F.“

Indreptare. In numerulu trecut (69) pe columna a 4-a, colón'a 1, rēndulu alu 18-lea de josu in susu (albu 3-lea din strof'a ultima citata) in locu de „condamnati.“ este a se ceti „indemnati de-o sacra si sincera iubire.“

Entreprise des pompes funebres

Institutulu pentru inmormentari
E. TUTSEK
Entreprise des pompes funebres

recomanda onoratului publicu assortimentulu seu bogatu de
cosciuguri de metalu
din primele fabrice ale Vienei, precumu si de
cosciuguri de lemnu
de tóta cualitatea si depositulu seu de tóte articulele trebuincióse la inmormentare, cari se afla gat'a spre vendiare cu pretiuri moderate.

Totodata institutulu are onore a a-nuntiá, că iea asupr'a-si si provéderea **completa** cu tóte cele de lipsa si servesc promptu si realu.

In fine stá la dispositiunea onoratului publicu si propriulu **caru funebru de gala** alu institutulu.

Localulu institutulu se afla:
Strad'a Caldarariloru Nr. 484.
2-2

Entreprise des pompes funebres.

Subsemnatiu facu prin
acést'a cunoscutu onorabilorulu musterii si onor. publicu, că si-au asortatu

Magazinulu
de haine barbatesci
Strad'a Vamei Nr. 12.

cu cele mai moderne si cele mai fine materii noue pentru **haine de tótna** si de **érna** din fabricele **interiōre** si **esteriōre** si se recomanda cu confectionarea prompta de totu felulu de **haine barbatesci**, cu pretiurile cele mai moderate. **Costume de tótna dela 25 fl. in susu.**

Cu tóta stim'a
A. SCHWARZE & BARTHA.

Pretiurile piatiei
din 12 Septembrie st. n. 1879

	Hectolitru.	fl. cr.	Hectolitru.	fl. cr.
Granu	fruntea . . .	7.40	Mazerea	5.20
	midilocu . . .	6.90	Lintea	7.20
Mestecatu	de diosu . . .	6.40	Fasolea	4.30
	4.60	Cartofi	1.20
Secara	fromósa . . .	4.60	Sementia de inu . . .	8.60
	de midilocu .	4.40	„ de cânepa	4.30
Ordiulu	4.10	„ 1 Chilo. fl. cr.	
	de midilocu .	3.90	Carne de vita . . .	—44
Ovesulu	frumosu . . .	2.50	„ de rimatoriu . . .	—44
	de midilocu .	2.40	„ de berbece	—28
Porumbulu	4.90	100 Chilo. fl. cr.	
Meiu	5.10	Seu de vita prospetu .	32.—
Hrisca	—.—	„ „ „ topitu	40.—

Editoru: **Iacobu Muresianu.**
Redactoru responsabilu: **Dr. Aurel Muresianu**
Tipografi'a: **Icane Gótt si fiu Henriu.**